

Stichting Zaam

# Het nieuwe ledersland

Een toekomstvisie

Melissa Bisschop, Hans van der Werf en Daan van Hooff  
1-6-2023

## **Meer dan een school**

Amsterdam Nieuw–West is een stadsdeel waar jongeren graag wonen, werken, studeren en recreëren. Maar er zijn ook grote opgaves rondom leefbaarheid, veiligheid, ongelijke kansen en problemen achter de voordeur. De uitdagingen zijn omvangrijker dan in andere gebieden in Amsterdam en in Nederland (Samen-Nieuw-West. Waarom een Masterplan, 2022). Dit geldt ook voor de uitdagingen voor scholen in Amsterdam Nieuw-West. Net zo divers als stadsdeel Nieuw-West, is een school dat het stadsdeel rijk is: het Iedersland College.

Het Iedersland College is de school voor leerlingen met basis, kader en theoretisch advies die extra ondersteuning nodig hebben om hun diploma te kunnen halen. De leerlingen hebben extra ondersteuning nodig op een of meerdere gebieden om hun zelfvertrouwen te vergroten en succesvol te zijn. Veelal zijn dit jongeren die kwetsbaar zijn, zich bewegen in complexe thuissituaties en/of uitdagingen ondervinden in het sociale en cognitieve domein. Kenmerkend voor een deel van de jongeren is dat zij vallen onder zowel de zichtbare als de onzichtbare jeugdproblematiek. Zij hebben een verhoogd risico tot schooluitval vanwege onvoldoende ondersteuning, netwerk en/of vrijetijdsbesteding. Het Iedersland College vervult hierin meerdere behoeftes, vandaar dat er te stellen is dat het Iedersland College meer is dan een school.

Het Iedersland College wil zich vestigen in een nieuw gebouw aan de Sloterveerlaan. Een gebouw met uitstraling waar leerlingen trots op zijn en waar zij graag willen zijn. Het Iedersland College heeft als tussenvoorziening een belangrijke rol in de ontwikkeling van de jeugdigen in Amsterdam. De school is niet alleen voor jongeren uit Nieuw-West belangrijk, ook jongeren uit andere stadsdelen reizen dagelijks af naar, nu nog, de Zekeringstraat. De school is een kleinschalige, veilige plek waarin alle leerlingen worden gezien. Een deel van de leerlingen is in de ochtend vroeg aanwezig en blijft het liefst na de lessen op school. Voor veel leerlingen is de school een/hun thuis. Door het aanbieden van een voor- en naschools aanbod wordt dit versterkt. Hierbij valt te denken aan een check-in met ontbijt en een rijk vrijetijdsaanbod na schooltijd (sport/cultuur/etc.).

Om leerlingen succesvol te laten zijn op diverse gebieden, is er een samenwerking tussen ouders, medewerkers van het Iedersland College en externe organisaties. Naast onderwijs op maat, biedt het Iedersland ook ondersteuning op maat. Bekend is dat een groep ouders/verzorgers onvoldoende aankomt bij organisaties en instanties wanneer er ondersteuning nodig is voor de leerling en/of het gezin. Om deze reden zal zich in het hart van het nieuwe gebouw aan de Sloterveerlaan, een rijk ondersteuningsaanbod positioneren met zowel een intern als extern ondersteuningsaanbod. Hierbij valt te denken aan leerlingbegeleiding, RT, ATOS, OKA, Opvoedpoli e.d. Verschillende functionarissen zullen gedurende de week diverse dagdelen aanwezig zijn. Dit maakt de toegang laagdrempelig voor leerlingen, ouders en medewerkers. Hierdoor zullen de lijnen kort zijn en kan er snel(ler) doorgepakt kunnen worden indien nodig.

Binnen het curriculum is naast de algemene schoolvakken veel aandacht voor persoonsvorming en loopbaanoriëntatie (lob). Om leerlingen te ontwikkelen tot zelfstandige, maatschappelijk bewuste personen bieden wij het vak Amsterdammerschap aan. Daarnaast wordt vanaf leerjaar 1 stage gelopen om leerlingen kennis te laten maken met verschillende beroepen. De school werkt hierin samen met de omgeving. Binnen Amsterdammerschap en lob staan thema's als wie ben ik, wat wil ik en wat kan ik continue centraal. Hierdoor vergroten leerlingen hun netwerk en zullen zij meer weloverwogen keuzes kunnen maken voor vervolgonderwijs. Daarnaast worden door de diversiteit aan (gast)lessen en workshops talenten ontdekt en ontplooit.

Om al deze plannen te doen slagen is het van belang dat het Iedersland College de beste medewerkers behoudt en aanneemt. Juist op een school met veel kwetsbare leerlingen is de kwaliteit van essentieel belang. Bekend is dat het lerarentekort toeneemt in grootstedelijke context, met name in Amsterdam Nieuw-West. Het zal dan ook een uitdaging blijven om de meest geschikte

mensen te behouden om de beste kwaliteit onderwijs en ondersteuning te kunnen bieden die deze leerlingen verdienen.

### **Het nieuwe ledersland**

Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, verdienen het allerbeste onderwijs in een uitdagende, prettige en veilige omgeving.

Sinds de start van het Iedersland College in 2006 wordt er met grote deskundigheid en enorme betrokkenheid hard gewerkt om leerlingen, die aanvullende begeleiding op leervaardigheden of gedrag nodig hebben, een mooi perspectief te bieden. De komende jaren zal er gewerkt worden naar een nieuw Iedersland College waarbij een grote groep leerlingen van deze begeleiding gebruik kan maken. Een groep leerlingen waarvan wij door het bieden van de juiste ondersteuning de kansen voor de toekomst vergroten.

### **Missie**

Het Iedersland College is de school waar je kunt laten zien wat je kunt, waar je trots mag zijn op jezelf en waar je elkaar kunt vertrouwen. Ons onderwijs is uitdagend in een veilige, kleinschalige omgeving. Het Iedersland College is een school waar rekening wordt gehouden met de individuele verschillen die tussen leerlingen bestaan. Wij steunen leerlingen in hun basisbehoeften: competentie, relatie en autonomie. We gaan hierbij uit van de mogelijkheden die elke leerling bezit, maar waar het, om allerlei redenen niet optimaal gebruik van kan maken. Ons handelen, is erop gericht om leerlingen succeservaringen te laten opdoen om de negatieve spiraal van faalgevoelens, die uiteindelijk tot een negatief zelfbeeld kunnen leiden te doorbreken, essentieel hierbij is dat docenten een relatie aangaan met de leerlingen. Er moet een basis van vertrouwen zijn, leerlingen moeten zich veilig voelen om tot persoonlijke ontwikkeling te komen. Het Iedersland College is een school die planmatig werkt aan het vergroten van zelfvertrouwen van leerlingen en het herstel van motivatie om te leren bij de leerling. Wij betrekken de leerlingen hierbij, zij kunnen immers heel goed zelf aangeven waar zij ondersteuning nodig hebben. Hiervoor zijn het pedagogische klimaat en het op niveau aanbieden van de leerstof van grote betekenis.

### **Visie**

Wij passen ons onderwijs zo goed mogelijk aan iedere leerling afzonderlijk, dat wil zeggen dat we rekening houden met alle verschillen. Wij bieden onderwijs op maat. De ontwikkelingsmogelijkheden die iedere leerling bezit, zijn voor ons het startpunt. Voor het Iedersland College is goed pedagogisch klimaat essentieel om leerlingen te ondersteunen bij hun sociale- en emotionele ontwikkeling. We willen immers dat elke leerling de ruimte krijgt om te laten zien wat hij kan, om trots te zijn op zichzelf en om elkaar en vooral ook de docenten te vertrouwen.

### **Doelgroep**

De leerlingen die bij het Iedersland College worden aangemeld zijn leerlingen die de capaciteit hebben om een vmbo-diploma te halen. Daarnaast is er bij de meeste leerlingen sprake van een leerachterstand. Dit komt vaak omdat zij moeite hebben met 1 of meerdere vakken. Meestal gaat het hier om een achterstand bij begrijpend lezen en/of rekenen. Naast de leerachterstand is er bij de leerling sprake van andere problematiek. Het gaat dan bijvoorbeeld om sociaal-emotionele problemen, relationele problemen, gedragsproblemen, taal-, lees-, schrijf- en rekenstoornissen of een disharmonisch intelligentieprofiel.

Een kenmerk van de leerlingen op het Iedersland College is dat hun leerprestaties niet in overeenstemming zijn met hun mogelijkheden. De oorzaken hiervoor kunnen divers zijn. Bij de meeste leerlingen is het een combinatie van factoren waarbij meestal sociaal-emotionele problematiek een rol speelt. Onze setting biedt deze leerlingen de mogelijkheid gericht te werken aan hun achterstanden. De ondersteuning die de leerling krijgt is op maat en specialistisch.

Hiermee onderscheidt het Iedersland College zich binnen het Amsterdamse onderwijsveld. Door de kleinschaligheid, de schoolstructuur en de specifieke expertise biedt het Iedersland College onderdak aan kansrijke leerlingen die (nog) niet in reguliere onderwijssetting succesvol kunnen zijn.

Leerlingen stromen zowel in jaar 1, 2, jaar 3 voor basis, kader- en gemengde leerweg en jaar 3 voor de vakmanschapsroute in.

Het Iedersland College valt vanwege haar status als tussenvoorziening buiten de gemeentelijke matchingsprocedure.

### **Schoolprofiel**

Het Iedersland College is één van vijf tussenvoorzieningen in Amsterdam. Een tussenvoorziening is een onderwijsvorm die tussen het reguliere- en speciaal onderwijs in zit.

De onderwijsvorm die op het Iedersland College wordt aangeboden zou gezien kunnen worden als specialistisch voortgezet onderwijs. Dit houdt in leerlingen met zeer diverse ondersteuningsbehoeften hier hun plek vinden. Deze ondersteuningsbehoeften zijn dus zowel gedragsmatige aard als op gebied van leerpresentaties en veelal een combinatie van beide.

Het onderwijs en ondersteuningsaanbod is zo ingericht dat leerlingen na het verlaten van het Iedersland College voldoende groei hebben doorgemaakt om te slagen op een regulier MBO of voortgezet onderwijs.

### **Onderwijskundige uitgangspunten**

Er wordt gewerkt vanuit de waarden duidelijkheid, veiligheid en respect. Het onderwijs is hierdoor helder en voorspelbaar. Het sluit aan bij de belevingswereld van de leerling en die van de maatschappij waarin de leerling opgroeit. Het onderwijs is contextrijk door projectmatig werk, vakoverstijgend werken en het betrekken van het bedrijfsleven en de schoolomgeving.

Het onderwijsprogramma leent zich voor een hoge mate van differentiatie. Elke leerling is immers uniek en geen enkele ontwikkeling is lineair. Alle leerlingen op het Iedersland College hebben een persoonlijk ontwikkelingsplan en de leerling is hier eigenaar van. Alle betrokkenen zijn op de hoogte van de doelen van de leerling en docenten passen hun onderwijs hierop aan. In de lessentabel is rekening gehouden met een door de leerling vrij in te vullen gedeelte.

Onderwijs wordt georganiseerd vanuit stamklassen en heeft daarvanuit alle ruimte voor gepersonaliseerde leerroutes. Leerlingen kunnen vakken eerder afronden, flexibel examen doen en verdieping waar gewenst.

Op het Iedersland hebben leerlingen plezier in leren.

### **Uitgangspunten pedagogisch klimaat**

Een veilige, duidelijke, overzichtelijke school waarbij deskundig personeel op positieve en planmatige wijze met doelgroep werkt. Er wordt gewerkt middels PBS, opbouw IC-les en de uitgangspunten van Amsterdammerschap. Leerlingen zijn betrokken bij de school, hebben inspraak en zijn trots op hun school. Leerlingen hebben een grote rol bij activiteiten in de school. Zo organiseren leerlingen in jaar 3 het kamp voor leerlingen in jaar 1, verzorgen leerlingen in de eerste drie leerjaren de diploma-uitreiking voor de leerlingen jaar 4 en 5 en is de sport+klas (een aparte klas met leerlingen met sporttalent) medeverantwoordelijk voor de sportdagen.

### **Amsterdammerschap**

In elk leerjaar krijgen leerlingen het vak Amsterdammerschap. Dit door het Iedersland ontworpen schoolvak heeft als doel om de leerlingen voldoende handvatten te geven om als verantwoordelijke, participerende burgers een bijdrage te leveren aan de stad Amsterdam.

In dit vak komen de principes van sociale vaardigheden, burgerschap en loopbaanoriëntatie en ontwikkeling terug.

## **Onderbouw**

Heterogene brugklas (BB, KB, GTL) met een breed aanbod aan schoolvakken gegeven door een breedmentor aangevuld met vakdocenten. Leerlingen hebben een vast mentorlokaal en gaan voor vaklessen naar andere delen van de school. Enkele onderdelen van beroepsgericht onderwijs zoals keuzevak EHBO zijn ingedaald in de onderbouw. Verder is er veel aandacht voor talentontwikkeling. Leerlingen hebben vanuit de onderbouw een breed uitstroomperspectief.

In de onderbouw wordt gewerkt met een maximale groepsgrootte van 16 leerlingen.

In de onderbouw wordt gewerkt met vakoverstijgende week- en maandtaken die te samen een afsluitend karakter vormen. Gedurende de onderbouw kan er voorgeselecteerd worden op een specifieke leerweg.

## **Bovenbouw**

In de bovenbouw wordt met 4 leerwegen gewerkt: basisberoepsgerichte leerweg, kaderberoepsgerichte leerweg, de gemengde leerweg en de vakmanschapsroute (VMR). Het profiel waar mee gewerkt kan worden is Dienstverlening & producten (D&P) en Zorg & Welzijn (Z&W). Dit profiel worden aangevuld met een breed palet aan beroepsgerichte keuzevakken. De uitstroomprofielen van VMR zijn Zorg&Welzijn, medewerker facilitaire dienstverlening en medewerker sport en recreatie. Daarnaast is er een sterke samenwerking met het bedrijfsleven. Zo leveren bedrijven opdrachten aan voor verwerking in de beroepsgerichte profielen en worden er veel stageactiviteiten ontplooid. De beroepsopdrachten in VMR worden afgesloten met een praktijkexamenopdracht. Zo staat het onderwijs midden in de maatschappij. Op het Iedersland College word je handig!

Om de doelgroep zoveel mogelijk recht toe te doen wordt er gewerkt met een maatwerkdiploma.

In de bovenbouw is er in de basis en kaderopleiding en bij de Nieuwe leerweg veel ruimte voor het lopen van verschillende oriënterende stages. Naast leslokalen voor examenvakken (Nederlands, Engels, biologie, economie, rekenen, maatschappijleer en lichamelijke opvoeding) worden er lessen verzorgd in ICT-, techniek-, consumptief en voor facilitaire dienstverlening en sport ingerichte lokalen.

In de VMR lopen leerlingen vanaf het derde jaar een dag per week stage en in het vijfde jaar zelfs twee dagen per week.

De maximale groepsgrootte is 18 leerlingen.

## **Ondersteuning**

Er is een sterk ondersteuningsteam aangevuld met een laagdrempelige inzet van externe zorgverleners zoals opvoedpoli en OKT. Ook is er aanvullende ondersteuning op het gebied van trajectvoorziening en een faseklasvoorziening. Deze zijn in vast leslokaal, gekoppeld aan de onderbouw.

Ondersteuning is geclusterd in een vleugel van het gebouw. Dit houdt in dat, op centrale plek in school, werkplekken zijn waar verschillende 2<sup>e</sup> en 3<sup>e</sup> lijnsondersteuning aan het werk is.

Op 2<sup>e</sup> lijnsondersteuning is aanwezig: leerlingbegeleiding, remedial teaching, trajectvoorziening, faseklas, huiswerkklas, steunlessen en diverse trainingen zoals faalangstreductie, weerbaarheid en Rots&Water.

Op 3<sup>e</sup> lijnsondersteuning is aanwezig: begeleider passend onderwijs, ATOS, opvoedpoli, ouder-kindadviseur, schoolverpleegkundige/schoolarts, diëtist en de digitale helpdesk. Ook is er een nauwe samenwerking met jongerenorganisaties en het buurtteam.

Door het inhuizen van diverse zorgfunctionarissen wordt een laagdrempelig ondersteuningsaanbod gecreëerd waar ouders/verzorgers snel met een ondersteuningsvraag terecht kunnen.

## **Vervroegde schooldag**

Het Iedersland College is vanaf 8:00 voor al zijn leerlingen open. Vanaf 8:00 is het mogelijk op school te ontbijten en er is een lokaal beschikbaar voor de leerlingen om zich voor te bereiden op de schooldag.

### Verlengde schooldag

De school heeft een sterke samenwerking met externe partners die een aanbod generen aanvullend op de schooldag. Zo is het mogelijk om op school extra te sporten, theaterlessen te volgen, kookles te krijgen maar ook huiswerk te maken. Het verlengde schooldagaanbod wordt gecoördineerd door een IC'er maar uitgevoerd door externen.

Externe partijen waar in ieder geval mee gewerkt wordt zijn: Topscore, Alleen jij bepaalt, Theater de Krakeling, Conservatorium van Amsterdam, Dock Jongerenwerk en het Poldertheater.

### Klassen en leerlingenaantallen

Prognose is dat vanaf leerjaar 25-26 de volgende leerlingaantallen en klassen verdeling worden gerealiseerd:

| Leerjaar   | Aantal klassen 25-26 | Totaal leerlingen 25-26 | Aantal klassen 26-27 | Totaal leerlingen 26-27 | Aantal klassen 27-28 | Totaal leerlingen 27-28 |
|------------|----------------------|-------------------------|----------------------|-------------------------|----------------------|-------------------------|
| 1 BB-KB-GT | 3                    | 48                      | 3                    | 48                      | 3                    | 48                      |
| 2 BB-KB-GT | 4                    | 64                      | 4                    | 64                      | 4                    | 64                      |
| 3 VMR      | 1                    | 18                      | 1                    | 18                      | 1                    | 18                      |
| 3 BB/KB    | 2                    | 16                      | 2                    | 32                      | 2                    | 32                      |
| 3 GL       | 1                    | 18                      | 1                    | 18                      | 1                    | 18                      |
| 4 BB       | 1                    | 16                      | 1                    | 16                      | 1                    | 16                      |
| 4 KB       | 1                    | 18                      | 1                    | 18                      | 1                    | 18                      |
| 4GL        | 1                    | 18                      | 1                    | 18                      | 1                    | 18                      |
| 4VMR       | 1                    | 16                      | 1                    | 18                      | 1                    | 18                      |
| 5VMR       |                      |                         | 1                    | 18                      | 1                    | 18                      |
|            |                      |                         |                      |                         |                      |                         |
| Totaal     |                      | 248                     |                      | 268                     |                      | 268                     |